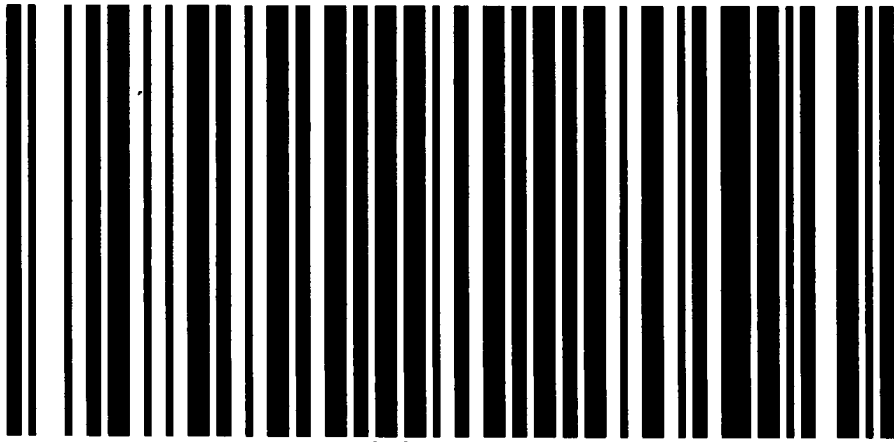
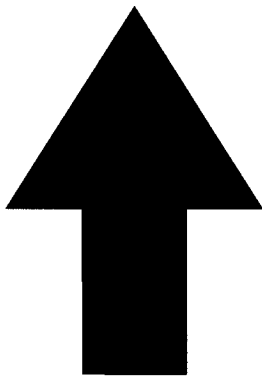

၁ ၂၇

50078759

013N'3

שמואל "תורה ודעה" זצ"ל

ירושלים

מאמר על ענין צורך הצמצום

ענין הצמצום כביכול כבר יפוע, והוא מיצוט רב וצמצום באורו, בהתגברות נראה על העצם, אם לכלים בשורשם, ואם לאור המחיה אולם, בטונה שיוכלו הנבראים להתקיים במציאותם, ובהוויגם יהו, בעג הקצוב שקימם, ואם יהיו בסלים למת. ממת יתרון אור האורוג העליון. ובגלל הסכנה להתבטל כמעט, בשרנו שלמה המלך ע"ה פאון יתרון לאדם בעושו רמת השמש, ואף בכל עמלו שיעמול - כי היתרון הזה, אין בכח שום ברירה לסובלו, וכל שכן אצל האדם עצמו, אשר בו בעל מתגברת התלווקה לגבוה בלי מידה.

וני לברר בזה כונן העסוק "ויט שכמו לסבול" - מאי "ויט"? שאלו אלמנך לצדיק שהחיה מקום קבלת השלש כפי לסובלו, וזה בא ופאי ממת אור השמש, וכליטנא דקרא! "אלא פבר ה' על ישראעל, נאום ה' וטה שמים ויסד ארץ, ויצר רוח אדם בקרבו". ולכך אמר "ויט", כעין "ויט" אהליו, ודור -

ורש"י פירש במקומו "יתרון" על שפר ומותר. ורצה בזה כי לפע השכר הוא הוא דמקיים יתרון בעצמו, כלו' תוספת בהירוג ומילת באורוג הנל העולג - ומותר לו בהאי עמלא עיכא, הה"ד תת השמש, וזה פלאו - ונראז על ע"כ כי דוקא במי ש"ל בו פלסוג הנ"ל, ניתן לו היתר להתקיים בעולמי זר, ושאו דוקא בעולמם הצמצום הלז. לפיכך נקט ע" מותר, כלו' שמתהין לו להצמצא בצורתו הקמיה לו מעפלו. פאם לא סן מוזר ליהיג מותר בלי צורה יפפאיתנו - ולו המידה נתקיימה כבשורה לכל ישראל פישלפה כנופיע, באשר היה בעל עצמו, ולפיכך כתיב בגללו "ויט שכמו לסבול", שהיה לו מה לסבול, ופירש רבותנו בזה שהיה סובל עול תורה, אשר עמול לו (ברשן האדם; למוד תורה

הרבה ויתנו לך שכר הרבה וכו'. ושמו שלום זה שמו נכתב
כצורתו ו"לכר, באשר יש שכר לפעולתו.

אך, ברור מאוד כי הפורקן הזה של הצמצום כביכול, עלה
ברצון לכתחילה מכל רצון, כלפי לפני הבלאה עצמה, ולכך נשלטו הפברים
בחינת מאמרו פחסים, לאט לאט הרגל התאכזה אשה ברא אלקים לעלו,
ולאו פוקא פרק פ'תאם י'אד כמולק הרצון ברוב הוא. וזה היה ער
ערב שבת פי'צירה, ובתנאי שהיום השלי יתקיים לפברואר מני האורה גם
בעשיה. והצליח מלום הנעלה ונשמד לא יתאם. (אשר הפברואר בתגבור הפינפ
בגופו השלישי, בש"ש פו.)

וצריך להבין. וכי, מאיזה כח שבכוח וכו'אים הנבראים להצמצם
במצבאור פלו, ער כי נאמר לצריך אולה צמצום באורו כביכול, כפי
שיכלו להתקיים. ופאלו כבר נמצאים הנבראים בחינת מה. לכך, יש
לומר שאיכא צורך ברבה הצמצום גם מצד אחר לגמרי. והוא, מה
שפירו רבותינו המקובלים כי הצמצום הקצחון הגיע ער מצד רגור
החלל, פי' מקום פני בהחלט. ועדיין אינו מובן למה זה וזה מה זה.
באשר היה פי' להקטין האורו ער שיכלו להגיע למצד רגור הלעלו

הרצויה - וכי, היגלא מה' בבר? ומה הוצרך כביכול להצמיח
הצמצום הלז ער מצד רגור הגלל לגמרי, אשר סופו כפלוטו יתלו מנש?
והענין הוא, פיל התפל פין נבראים ובין בראים, באשר
אף על פי שללית נקראים ~~בברוא~~ בראו, לא הרי אלו כהרי אלו
ונשמו בתולדותיהם ובוצלו בהם.

באשר הברואים מניה וביה כנופד. וכל בראתם יש מיל כסוד
אצילות שלש הקבלה, ובצדדים פי'קבא אמרו פ'לית ~~אמרו~~
אתה פני מניה. וזה בא עני ער הבחינה התחתונה של צולם

היצירה, והוא עפ' היסוד ב"ה, פדע"ה איתמר אפון כ"ה
 ולכך פירשו רבותינו ז"ל בשם ק"ל ש"פ'י שבאותה מידה אמר
 פ"י מחמדה למטה, ועדוה"ו פ"י מחמדה למטה. ועצ כ"אן אין קושי
 כלל, כי לברואים אלו וצ"י הצמצום הלז הוא הוא קיומם - פ"אין עומר
 בשום אופן כי יש לברואים מציאות מצד עצמם כלל וצ"ק, ואין בזה
 אלא אילת ע"ים בלבה, כדכתיב "פ' לבפו פ"ום הוא". אומנם הנבראים
 וצ"י בריאתם יש מאין ממש. ומצד שצ"יהם נפקד כל היקום, עת"פ ע"ה"ו
 להם תקומה לאחריה מצד עצמם הם, אם יזכו, כי בעצמם נתקיי"ו
 גם הבריות וגם המרכבה, ובמה שסוף מעלה במחשבה אח"ה, נמצא כי
 שלשה אצילות הברואים כולם, כל"ו כל שלשה ההלצה עפ' ב"ו"ת סוף
 וע"א עפ' בל"ל, נשתלשה באצילות עצומה לצורך הנבראים פוקא.

אך, הכיסוף המושק המר"ו ע"מעה מעלה עפ' מקום
 משקם ממש, וא"ל ע"פ שנוצד להם באמת ובאמונה יש סנה ע"התבט
 בזה המקום ב"ו"ת למע"ה, הכיסוף הזה המושק א"תנו ע"ראל כיסוף
 פ"ל כיסוף, יש בו גם כן ב"ו"ת מניצח המצא"ה אל לנבראים,
 משום קפיצת האהבה ע"פ ש"מ"ע"ל. כי אז ע"זה כ"ו"ת אהבה, וע"א ש"י"ז
 עומר ע"מ"ה כ"ו יקר ב"ו"ת ה' כלל. אפי"כ הוצ"רה הע"מ"ה הע"ו"נה
 לברוא מקודם אל"ו ב"ו"ת, כ"פ"י שהח"ל הזה, ומ"ס"ל"ר פ"י"ה, יוכל למושק
 הנבראים מנ"פ למשקם ממש, כ"ל א"ח"פ ע"פ"י פ"ר"ג"א פ"י"ה - פ"א"ם ל"א
 כן, ה"ו הנבראים נ"ב"ע"ים ממש ב"א ה"ו"ת נ"ה ה"ו"צ"א מ"ע"פ ל"ה"ק"ו"ר
 א"ה ה"ז"ן, וע"א ה"ה ל"ה א"ג"ל"ו"ת פ"ל ל"ז"ו"ר ו"ה"ז"ו"ר, וע"ע"ו"ת פ"ל

א"ח"פ ו"א"ח"פ א"ח"ר מ"ר"ג"תו ב"ר"ו"נו ובק"ו"תו ובצ"ו"תו ה"ר"ו"יה לו.
 ובל"ה י"ב"ן מ"ה ש"א"רו ז"ל נ"ו"ו לו ע"א"ח"פ ש"א"ל נ"ב"ר"א, כי כ"ל
 ע"י"ן ש"ל הנברא ב"מ"ה ש"ה"ו"ן נ"ב"ר"א, ה"ו"ו ס"ו"ר ה"ו"צ"ר ה"ו"צ"ר ה"ק"א מ"ח
 א"ו"ו ה"ח"ל"ל כ"פ"ר"ת"ב "ע"ב"י א"ל"ל ב"ק"ר"ב"י", ו"כ"ת"ב "ו"ב"ר"א א"ה ה"ר"ע". וע"ת"ה
 ש"נ"ב"ר"א מ"ה י"ע"ש"ה? ס"ו"ל"א י"ע"ס"ו"ק ב"מ"ר"ה וב"מ"צ"ו"ו"ר. ב"ש"ל"ר ב"ר"א י"צ"ר ה"ר"ע

לעבור קיום הברואים, פאטאן הכי במה יתקיימו! אמנם כי
 כל דיניו של יצר הניע זהו ההפך ממל של הלפס המא מחקור
 החיים, בפאטו תורה תבלין להיות אצלו דפואל חיים, ומרמז אנגלו
 ועל אנגלו. ושם יש לערל בלה כונת העסוק "ובני יצקב באו על
 החללים", והיה במקום "שכמ" פנופע; ה"ל"ד "ויט שכמו אסמול" -
 ועל פי הפברים האלה, ואט נכון הפבר, יש לתקן הגרסא
 בריש רישא דספר "על חיים", באשר כל הספרים ארלים גם
 ישנים פוגים את דברי רבנו בכה אחר: "כשעלה ברצונו ותבתי
 שמו אברוא את הדולם כפי להיטיב אברואיו ויכיר גפולמ וכו'",
 ואל"ף דריק אומר "כפי להיטיב אברואיו", וכפול' -

נכתב ביום שני אלמג ח"א לרה - הגשכ"ב

שהיה לו מה לסבול, ופירש רבוג'נו בזה שהיה סובל עוד מורה
 אשר לעמ'ם זו (ברא האדם, אמר מורה היתה ויתנו לך שכר הרבה וכו'
 ומאן מסמ' זה שמו (כתב כצורתו ושלך, כאשר יש שכר לעצמ'ם).

אך, ברור מאד כי הצורך הזה של הצמצום כפיכח' עולה ברצון
 לכתיחה מנה רצון, כפי' לפני עצם המריב, ולכך נשלשלו הפערים
 במינה מאמרו צמס'ים, לאט לאט ורבה המלאכה אשר ברזן אלפי'
 לעשות, ולאן פוקא פרק ביתאום יחד כמקל הרצון פ"ה. וזה היה עב
 ערב שבת פיזירה, ובמנאי שהיום השלי יתקיים לעבריו מני הגבורה גם
 בעשיה. והצליח מלים הנעשה ונשמע של ישראל (שופט הפערים בתגאור
 היתה, בחופש השליש השל בוג).

וצריך להפין, וכי, מאיזה כח שבמח' יכולים הנבראים
 להמציא במציאות כלל, עב כי (אמר לצריך אולה צמצום באורו
 כפיכח' כפי שיכלו להתקיים! וכאילו (מצאים כבר הנבראים בקינה
 מה. לכן, יש לומר פאיכא צורך בפבר הצמצום פפיכח' גם מצד
 אחר לממרי. והוא מה שפירשו החוקרים כי הצמצום הקצומן הדיע
 עב מפרג החלף, פירוט מקום בניו בהחלט, וצדין אוני מופת' למה
 זה וזה מה זה, פהיה פי. להקטין האורו עב שיכלו להגיד למדבר
 הפעול הרצויה - וכי, היבא מה' פבר! ומאן הודרך כפיכח' להב'מ'ק
 הצמצום השל עב מפרג החלף לממרי, אשר סופו כבשולו חילוף ממ'!

והדי'תן הוא פיש הפדל בין נבראים ובין ברואים, באשר
 אף על ג' ששניהם נקראים ברוא, לא פרי' אלו כפרי' אלו

ונשטן בתולדותיהם וביוצא בהם.

באלר הברואים מניה וביה כנופע, וכל בביאתם יש מיל בסוד
 אצילות שלשלת הקבלה, ובעבורם פייקא אמרו פלי' אתר גטי מניה,
 וזה בא לני עפ' בחינה המתקנה של עולם היצירה, ותוא יסוד ב"ה,
 פדליה יתחר אפון התולדות. ולכך פירושו ל"ל בשם פל" שפי, שבאותה
 מפה אתר לאפולוגו פי מלמטה למטה, ושדומה פי מלמטה למעלה,
 ועפ' כסוף און קוליא כלל, כי לברואים אלו ופאי הצמצום תלך
 הוא הוא קיומם. פאין לומר בלום אופן פי יש לברואים מפיאות
 מפי עצמם כלל ודוקר, ואין ביה אלא אחיז עינים בלבד, כפדתיב:
 ה' לברו ביום הקוא. אומם הברואים ופאי בביאתם יש מאין ממש.
 ומפי שדליהם נקד כל היקום, עתיב עליהם עתה תקונה לאתריה
 מפי עצמם הם, אם יכט. כי בעבורם נקיי'ו גם הפריה וגם
 הברכה. ובמה שסוף המעשה במחלפה מחילה (מפא פי שלשלת
 אצילות הברואים, כל' כל שלשלת המעשה עפ' בחינה סוף ולא
 עפ' בכלל, נשלשלה לצורך הברואים פוקא.

אך, הכיסום החושך המיוגר למעלה מעלה עפ' מקום
 משוקטת ממש, ואף על פי שנופע עתה פאמר ובאחונה ליל סנה
 עליהם בזה המקום ביטולם בייגו למרי, הכיסום בזה החושך
 אומני לראל כיסוגא פכל כיסוקין, יש גם כן בחינה מיוחדת
 המציאות אף לברואים, מלום קניצג הארבה עפ' שרגל, כי אפ
 עזר פחות אהבה, ולא שייך לומר למיתה כלו יקר בעיני ה' פלל
 לפיכך הוצרכה החממה העליונה לברא מקודם אלא גטי, כפי שהנלם
 קנה, ומסי'ראן פיליה, וכלל למחשוק הברואים מנגד למשוקטת ממש, כל
 אפ' לבי פרגא פיליה, פאם לאו כן היו הברואים (בלעדים ממש
 במו הקוא נבר היוצא משפן לרקוק את ה'ן, ולא היה להם

ק"מ"ה

4

לכבוד ועליו ועליו כל אהב בסתר מפרגמו
בקותו הרצויה לו

ובזה יובן מה שאמרו רז"ל נוח לו לאדם שלא נברא, כי
עדיין לא הנברא במה שהוא נברא הוא סופ היצור הרע
הבא מכם אותו חלל, כשכתיב אי חלל בקרבי, וכתיב ובורא
את הרע, וזהו שנברא מה יעשה? אלא יעסוק בתורה ובמצוות,
באלה פרא היצור הרע לצורך קיום הנבראים, פהלאו הכי במה
יתקיימו? ומשום כי ענינו לא יצר הרע ליהיו להרעק ממש
לא גיור ופגע, ברא לו תורה תבלין, ומא יש לברש בזה כונת
הסוד "ובני יעקב באו על החללים" והיה במקום "שכם" כנודע
הה"פ "ויט שמו לסיבול".

ודע כי הפערים האלה, ואם אמת הפער, יש לתקן הפסא
בריש וישא צסבר "של חיים", באלה כל הסגרים חפלים גם ישנים
פוחלים את פברי רבינו בנה אחר: "כשעלה ברצונו 'תברך שמו
לברוא את העולם כפי אהטיה לברואו ויכירו גפולתו וכו' " וע"פ
צדיק אומר "כפי אהטיה לנבראו", וכפיר'.

נכתב ביום שני אלפת ה"א לרה לגר הלכ"ב

הנה

מאמר על עיני צורך הצמצום

עיני הצמצום כקולטל כבר יפוע, ופוא מיעוט רב וצומ באורוג
בהתגברות מראה על הצצם, אם לכלים במרעם, ואם לאור המיה אורם,
בכונה שוכלו הנבראים להתקיים במציאותם, ובהוויגם יהו, בעת הקצוב ~~לצמ~~
~~לצמ~~ ליקוצם, ואן יהיו בטלים לממרי ממח יתרון אור האורוג הללו.

ובאלם הסנה ~~והממממ~~ להתבטל ככלע, בלניו שלמה המלך ע"ה
פאין יתרון לאדם בעודו תחת השמש, ואף בכל ימלו שיצמוע; כי היתרון
הזה אין בכח שום כריה לסובלו, וכע שכן באדם עצמו אלף בו בפרט
מגברת השוקה לגבוה בלי מפה.

ונ' עבר בזה כונת הפסוק "ויל למנו עסבול", מאי ויל?
אלא, למפק שצריך להתגיה מקום קבלת הלפע כפי לסובלו, וזה בא ופאי
ממת אופל המשא, וכלישא פקרא; "מלא פבר ה' על ישראל נאום ה'
נלה שמים ויספ ארץ ויצר רוח אדם בקרבו", ~~ויל~~ ולכך אמר ויל, כעין
~~ויל~~ אלהה", ועוד.

ורל" פירט במקומו, יתרון ע' לכר ומותר, ורצה בזה
כי לפע הלכר הוא הוא צמקים יתרון במציאות, כלל תוספת בהירוג ומילוג
באורוג הנפל העוטר, ומותר כזו בהאי עצמא ליכא, והי"פ מת השמש, וזה
פשוטו. ונראה ע"כ כי צוקא במי ליש בו מצב הנ"ל, נימן לו היתר להתקיים
לעדימתי עב, ואנו צוקא בעולם הצמצום הלל. לפיכך נקט ע' מותר, כער
שמתיין לו להמצא בעלתו הקניה לו מצפיו, פאם לא כן מוצר ליהיוג מותר
בלי צורה כפאיגנו, ולו המפה נתקיימה כבלורה לכל ישרא פילספר
כנודע, באשר היה בעל עצמוג, ולפיכך כתיב בגללו "ויל למנו עסבול".

דריש על עינין צוקר העמלוס

עינין העמלוס כפיכונ:

אין נומר במצוס גבוה כזה כי דבר העמלוס הוא
כפושל טמש. אלס היא בריאה "אין מיט", קודמת
ולס קודמת לבריאה "יש מאין". ויש הבדל גמור
כטובן בין בחינת "אין סוף" אשר למעלה מעלה
ועין בחינת "אין", והוא הגר ב"ה. ואף על פי
כי הבחינה "אין סוף" היא לא "יש" ולא "אין",
להנחיל אלהבין "יש", והגין ומנה ה"ש המעולה
אשר לו סמש הא"ן, נאעלה הנצוצה הנאעונה
בסוד העמלוס כפי לגת הוא ליש העולמות,
והיא הא"ן הנאמר בכטוב "היש ה' בקרבנו אס א"ן",
"אס לא" הליל.

וראה לזה כי גאלט רגע על העמלוס כפיכונ
חוקר הקו תוך החלל דאס לא כן יהיה אזה
חוספת אור סביבות העגול, וזה אי אפטר,
משוס הפשמות באור אין סוף ב"ה.
לכן צוקר נומר כפיכונ וכציפ', ונרמז בניצולו על
"ל' כנוצל".

מסוס 27 אהבת חסד, יניסוס, סגרת הגבורה

והגבורה נוצרה, מסוס פ הכונה של אמה

המבטורה - היא פאטריס סוף הדורות, ואין

שם ידיתה כלל

ואם לצורך אצור על הכלים

דאין לך כל אפר אין לו אור מציף מתחוב

והוא מתפלל כלשון הפסוק "ותרא הוא את הלך"

עין כ"י" שם

כך ע"כ/כ"א י"ס:

כל"י: אלו שעתידין להבדיל

1963

כמצוס

צורך הצמצום כביכול כבר ידוע, והוא מיעוט עצום והתגברות רב על השעם,
 אט לכלים גם לאור, כדי שהברואים יוכלו להתזייס בקבלתם הישוע המהווה
 אולם, ולצ יהיו בטלים לגמרי מחמת יגרון אור הצורות הנה ^ו, אשר אין בכח
 ציט בריה לסבול (וידוע כי גם הצבוג ע"ה עמדו במצוס הסכנה, בלשכס,
 כמבואר בט"ה ^ז ויט שכמו לסבל, מטא דונצא, והמנחה אתו ^ח) והצורך הנה
 עלה ברצון מלכתחילה, כלומר צודס עצם הבריאה מטע. ונשתלשלו הדברים
 בחינת מאמר לאט לאט ולא דונצא בדרך פתאום יחד, עד ערג שבת
 דיצירה, ובתנאי שהי'ש הישי יתזייס לדברות גט בששיה, כנידע.
 אבל צריך ביאור כי בהכרח

אך יש להבין בתוספת ביאור קצת דאיכא צורך בדבר גס
 מצד הבורה ית', דיש הבדל בין הבריאות ובין הברואים, וכדאפרש בט"ה.
 שגט הבריאות מניה וביה כמובן; אך הברואים, מצד שהם ברואים, אולי
 יש להט קיום באחריות מצד עצמם, כי בשבירס תנזיימה גס הברי' וגט הברכה
 והנה, הכיסוף הנה המושך הבראות למשלה משלה עד מצוס תשונתם,
 אף כי באמת הוא מצוס ביטולס בישוע לגמרי, יש לו גס כן בחינת מניעת
 המציאות לברואים, משום קפיצת האהבה עד שתחפץ, וצנ ענה כמות וכו',
 שאין למתד למיתה כנו יקר בשני ה' כלל.

י' שגס הכלים אורגו הם בשורשם. נ' כלו' שצריך להרחיב מצוס
 הקבלה משום אודל המשה, וכדכתיב ויט אהלו וכו'. נ' במצוא גס
 ולא ינקה ובתפלה ונקה דונצא; הכי ימתי מטא דונצא, וצנ יש"ש שכו,
 נה"ד. ויט די"צא.

1963

אנחנו היינו לראש ולא להגב, והתקן רק למעלה ולא תהיה למטה
כי תשמע את מצות ה' אל תיך אשר אנכי מצוה ב'ים לשמור
ולעשות.

פשוט הפסוק מביא. וטעם למה כפל הלשון וכה"ה רק למעלה
והדר ולא תהיה למטה, ונ' מיותר. ידועה כ' מלת רנ"ב
להדגיש, כלומר לרבות גילוי שליוה וחזק ולא תהיה למטה
לרבות גילוי תחתית. ש' פיאף על פי שאתה עוסק
בדברים של "מטה" באתה תהיה רק למעלה ודל'ך
י'בן כ' בכל המדגור יש ב' בחינות בבת אחת. כ' מציגה
ידועה היא גם למעלה ממה שלמטה ממנה וגם למטה
ממה שלמעלה ממנה. אך כ' תשמע וכן אדא' תשיג בבחינה
העליונה שבמציגה ולא בבחינה התחתונה כלל.

ועוד יאמר כי התורה כולה אזהרה היא

היה קורא בתורה והגיע זמן המסקרה אט כיון לבו
קניס יצא.

ע"ה מסווד צביכות כונה.

פירש רש"י - ~~על המעשים~~ ~~המאמנה המצדקה~~
~~כונה הלב לצאת~~ . דמעות מתמשי המנוגותין לבטח כונה
הלב כדי לצאת מז' חובתו. ואף על פי דמייני בכונה
הלב ולא בכונה לצאת בעלמא, האי כונה הלב הוצרכה
לצאת מז' חובתו

1963

דרוש על ענין צורך הצמצום

למה הוצרך להעמיק הצמצום עד מדרגת החלל, ובו ידובר על טיבו של יצר הרע.

ענין הצמצום כביכול כבר ידוע, והוא מיעוט רב ועצום באורות והתגברות נוראה על העצם, אם לכלים בשורשם ואם לאור אשר על הכלים, כדי שיוכלו הנבראים להתקיים במציאותם, ובהויותם יהיו, בעת הקצוב להם לקבלת הישות המחייה אותם, ולא יהיו בטלים לגמרי מחמת יתרון אור האורות הזה.

ובגלל הסכנה החמורה הזו להתבטל כבלע, בשרנו שלמה המלך ע"ה דאין יתרון לאדם בעודן תחת השמש, ואף בכל עמלו שיעמול, כי היתרון הזה אין בכח שום בריאה לסובלו, וכל שכן באדם אשר בו בפרט מתגברת החטוקה לגבוה בלי מידה. וכ"לכר בזו הכונה פשטות הפסוק "ויט שכמו לסבול" כל שצריך להרחיב מקום קבלת השפע כדי לסובלו; וזה בא ודאי מחמת גודל המטא, וכליטנא דקרא" משא דבר ה" על ישראל, נאם ה' נטה שמים ויסד ארץ ויצר רוח אדם בקרבנו" ולכך אמר "ויט" כעין "ונטה אהל" ועוד. ורמ"י פירש במקומו "יתרון" ל" שכר ומותר. ורצה בזה כי שפע השכר הוא הוא דמקיים איזה יתר בעצמות כלו" תוספת בהירות וזכיות באורות הנפש העושה. ומותר כזו בהאי עלמא ליכא, הה"ד תחת השמש; זהו פשוטו. והרמז בסוד הוא כי דוקא במי שיהי בו הזכות של זכיות השכר, ניתן לו ההיתר להתקיים לעולמי עד, ולא דוקא בעולם הצמצום הלז. ולכך נקט לשון "מותר" כלומר שמתירין לו להמצא בצורתו הקנויה לו מעכשיו, דאם לא כן הוזר להיות חומר בלי צורה כדאיתנו, וזו המדה נתקיימה כבמורה לכל ישראל בייחשכר כנודע נאמר היה בעל עצמות ולכך כתיב בגללו "ויט שכמו לסבול" שהיה לו מה לסבול! ופירושו רבותינו בזה שהיה סובל עול תורה אשר לעמל זו יולד האדם; למוד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה וכו'.

אך, ברור מאוד כי הצורך הזה של הצמצום כביכול, עלה ברצון לכחחילה ממש, כלו" קודם עצם הבריאה ולכך נשתלשלו הדברים בחינת מאורות דחסידיים, לאט לאט ולרגל המלאכה אשר אתנו, ולא דוקא דרך פחאום יחד כחוקף הרצון ב"ה. וזה היה עד ערב שבת דיצירה ובחנאי שהיום הששי יתקיים לדברות מפי הגבורה גמ' בעטיה, והצליח מטום הנעשה ונשמע של ישראל. שורש הדברות בת"ת שבבינה: בחודש השלישי בש"ס בו.

וצריך להבין. וכי מאיזה כח שבכוחות יכולים הנבראים להמצא במציאות כלל, עד כי נאמר שצריך איזה צמצום באורות כביכול כדי שיוכלו להתקיים במציאותם? שעדיין כל זה אינו מובן אלא בקור תוספת ויתרון בלבד, וכאילו כבר נמצאים הנבדאים בחינת מה; ואם כן אין לדבר סוף, ולא תירוץ לבעיא!

לכן יש לומר דאיכא צורך בדבר הצמצום כביכול גם מצד אחר לגמרי, וכדיחבאר בע"ה. והוא מה שפירושו המקובלים כי הצמצום הקדמון הגיע עד מדרגת החלל כנודע, פירוש מקום פנוי בהחלמא. ועדיין אינו מובן היטב למה זה ועל מה זה; דהיה די להקטין האורות עד כדי כך שיוכלו להגיע במדרגת השיפלות הרצויה. וכי היפלא מ"ה" זכר? ולמה הוצרך כביכול להעמיק הצמצום הלז עד מדרגת החלל לגמרי, אשר סודו כפשוטו חילול ממש! והענין הוא דיי' הבדל בין הנבראים ובין הנבראים אשר אף על פי שניהם נקראים "בריות" לא הרי אלו כהרי אלו, ונשתנו בתולדותיהם וביוצא בהם.

הנבראים מניה וביה כנוגע. וכל בריאתם יש מיני בסוד אצילות שלשלת הקבלה כנודע, ובעבורם דוקא אמרו דלית אחר פנוי מניה, וזה בא לנו עד הבחינה התחתונה של עולם היצירה, והוא יסוד ב"ה, דעליה איתמר אדון החולדות כנודע. ולכך פירושו רבותינו ז"ל בשם ק"ל שדי שבאותה מידה אשר בו ממש אמר לאלדותו ד"י מלמעלה למטה, ולעולמו ד"י מלמטה למעלה.

ועד כאן אין קושיא כלל, כי לברואים אלו ודאי הצמצום הלז הוא הוא קיומם דאין לומר בשום אופן כי יש לברואים מציאות מצד עצמם כלל ועיקר, כאשר נודע לכל מבין זה הדבר, כי אינו אלא אחיזת עינינו בלבד, וכתיב ה" לבדו ביום ההוא. אבל הנבראים ודאי בריאתם יש מאין ממש, ומצד שעליהם נפקד כל היקום עתיד להיות להם תקומה באחרית מצד עצמם הם, אם יזכו, כי בעבורם הם נתקיימה גם הברית וגם הברכה. ובמה יסוף מעשה במחשבה תחילה נמצא כי שלשלת אצילות הברואים כלו" כל שלשלת ההיפעה עד בחינת סוף ולא עד בכלל, נשתלשלה לצורך הנבראים דוקא. אך, הכיסוף המזיך הבריות למעלה מעלה עד מקום תשוקתם ממש, אף על פי שנודע להם כי באמת (וכל "באמת" הוא הלכה מקוימת כנודע) יש סכנה להיות בזה המקום

טולם בישות לגמרי; הכיסוף הזה המושך אותנו לראש כיסופא דכל כיסופין, יש בו גם
 ן בחינת מניעת המציאות אף לנבראים, משום קפיצת האהבה עד שתחפץ, כי אז עזה כמות
 אהבה, ולא שייך לומר למיתה כזו יקר בעיני ה" כלל. ולכך הוצרכה החכמה העליונה
 לברא מקודם חלל פנוי, כדי שהחלל הזה, ומיסיסרא דיליה, יוכל להמשיך הנבראים
 מנגד לתחוקתם ממש, כל אחד לפי דרגא דיליה, דאם לא כן היו הנבראים נבלעים ממש בגו
 ההוא נהר, ולא היה להם אפשרות כלל לזכות ולהזכות ולעלות כל אחד אל סתר מדרגתן
 ברצונן ובקומתו הרצויה לו.

וזוה יוכן מה שאמרו ז"ל נוח לו לאדם שלא נברא, כי כל עינין חל הנברא במה שהרא
 נברא הוא סוד היצר הרע הבא מכח אותו החלל, דיכתיב חלל לבי בקרבי, וכתיב ובורא
 את הרע. אבל עתה שנברא מה יעשה? אלא יעסוק בתורה ובמצוות באשר ברא היצר הרע
 לקיום הנבראים, דבלאו הכי יכמה יתקיימו, ומשום שענינינו של יצר הרע להיות ההפך
 ממש של החיות והשפע, ברא לו תורה חבלין, והבין.
 רהבן מאוד, כי התורה רצחה להסתיר, כבוד מלך הסתר פנים וכו' דכתיב ובני יעקב באו
 על החללים, והיה במקום "מכס" כנודע, הה"ד "ויסמכו לסבול".

ועל פי הדברים האלה יש לתקן הגירסא בריש רישא דספר עץ חיים, אשר כל הספרים
 חדשים גם יחד, פותחים את דברי רבינו בכה אמר:

" משעלה בדצוננו יחברך שמנו לברוא את העולם כדי להטיב לברואיו ויכירו אצל
 גדולתו וכו' " "

צריך לומר " כדי להטיב לנבראים" כדפרשתי.

ולומר קבלו דעתי לא נתכונתי, כי עינין הדעת עמוק עמוק מי ימצאנו. אך להסתלק
 מכמה ספיקות תלויות בזה המאמר אמרתי נחכמה יחד, ואף כי היא גם היא נשאת רחוקה
 מצוה לנו לדרוש אחריה, ולכך בא זה הדרוש עד הכתיבה, היום שני לשבת חיי שרה
 חש"כב.

צורך הצמצום כביכול כבר ידוע, והוא מינוט רב ועצום באורו, והתגברות נוראה על העצם, אם לכלים בשורשם, ואם לאור אשר על הכלים, כדי שהנבראים יוכלו להתקיים במציאותם, ובהוויתם יהו, בעג הקצוב להם לקבלת הישג המח"ה אולם, ולא יהו בשלים לגמרי מחמת יתרון אור האורות הנה.

ובגלל הסכנה החמורה הזו להתבטל כבלע, בשירנו שלמה המלך ע"ה, דאין יתרון לאדם בעודו תחת השמש, ואף בכל עמלו שיעמול, כי היתרון הנה גין בכח שום בריה לסובלו, וכל שכן באדם אשר בו בפרט מתגברת התשיקה לגבה בלי מדה.

ו'ן לברר בתו הכונה פשוט הפסוק "ויש שכמו לסבול", כלומר, שצריך להחזיק מקום קבלת הישג כד לסובלו, ונה כא דא' מחמת גודל המשא, וכלי'שנא דקרא: "משא דבר ה' על ישראל, נאם ה' נטה שמים ויסד ארץ, ויצר רוח אדם בקרבן". ולכך אמר "ויט", כפי'ן "ונטה אהלו", ועוד. ור"י פירש במקומו "יתרון", לי שנה ואמרה. כי שפע השכר הוא הוא דמקיים איתה יתר בעצמותו, כל' תוספת בהירוג ונכילוג באורו הנפץ העושה. ואמרה כנו בהא עלמא ליכא, הה"ד תחת השמש; נהו פשוטו. והסוד הוא, כי דוקא במי שיש בו הנכונות של נכילוג השכר, ניתן לו ההיתר להתקיים לעולם עד ולצו דוקא בעולם הצמצום הלך, ולכך נקט לשון "אמרה", כלומר שמתירין לו להמציא בצורתו הקנויה לו מעכשיו, דאם לא כן חומר ליהוא חומר בלי צורה כדציתנו. וכו' המדה נתקיימה כבצורה לכל' ישראל ביש"כר כנודע, באשר היה בעל עצמותו, ולכך נאמ' בגללו "ויש שכמו לסבול", שהיה לו מה לסבול, ופירושו רבגותו בנה שהיה סובל עול מרה, אשר לעמלנו זלד האדם.

אך, ברור מאד כי הצורך הנה של הצמצום כביכול, עלה ברצון לכתחילה ממש, כלומר קודם עצם הבריאה, ולכך נשתלשלו הדברים

בחנות מאמרות דחסיים, לאט לאט ולא דונק דונק פגאוס יחד כתוקף
הוצון ב"ה. ונה היה עד ערב שבת זיכרה, ובתנאי שהיוש הששי יתקיים לדברות
מפי הגבורה גם בעשיה, והצליח משום הנעשה ונשמע של ישראל. שורש הדברות
בת"ת שבב"ה, בחודש השלישי, בש"ש בו.

-

ולריך להבין. וכי, מאינה כח שבכחות יכולים הנבואים להמציא
במציאות כלל, עד כי נאמר שערך אינה צמצום^{באורות} כביכול כדי שיוכלו להתקיים
במציאותם? שעדיין כל זה אינו מאבן אלץ בתור תוספת בלבד,
וכאלו כבר נמצאים הנבואים בחנות מה; ואט כן אין לעבר סוף, ולא
תירוך לבעיא.

לכן, נראה לי בזה דאיכא צורך בזכר הצמצום כביכול
מלבד אחר לגמרי, ונריתבאר ב"ה; והוא, מה שפירשו המקובלים כי
הצמצום ~~הוא~~ הקדמון הגיע עוד מדרגת החלל כנוגע, פירוש מקום פני
בהחלטה. ועדיין אינו מאבן היטב למה נה ועל מה נה; דהיה די להקטין
האורות עד כדי כך שיוכלו להגיע במדרגת השיפלות הרצוה; וכי,
היפלא מה' דבר, ולמה הוצרך כביכול להעמיק הצמצום הלך עד מדוגמת
החלל לגמרי, אשר סודו כפשוטו חילול ממש!

-

והענין הוא דיש הבדל בין הנבואים ובין הנבואים. אשר,
אף על פי ששניהם נקראים "פיראז" לא הרי אלו כהרי אלו,
ונשתני בתולדותיהם וביוצא בהן.

שהנבואים מניה וביה כנודע. וכל בריאתם יש מי' במו'ד
אצילות שלשלת הקבלה כנודע, ובעבור דונק אמרו דלית אתר

ק"ו

פנוי מניה. ונה בז לטו עד הבחינה התחתונה של עולט היצירה,
 והוא יסוד ביה, דעליה אימרו ארון התולדות כנודע. ולכך פירשו
 רבותינו ז"ל בשם ק"ל ש"י ^{שבגאונה} ~~זמורה~~ מדה, אשר בו ~~ממש~~ אמר לאלקותו
 די מלמעלה למטה, ולעולמו די מלמטה למעלה. ועד כאן אין קושיא
 כלל, כי לברואים אלו ודאי הצמצום הלז הוא הוא קיומם. דצ"ן לומר
 בשום אופן כי יש לברואים מציאות מצד עצמם כלל ועיקר, באשר
 נודע לכל מבין זה הצבר כי אין אלא אחינת שינים בלבד.

אבל הנבראים, ודאי בריאתם יש מאין ממש, ומצד שפליהם
 נפקד כל היקום, עתיד להיות להם תקומה באחרית מצד עצמם הם,
 אם יתבו, כי בטבורם הם נפקימה גם הבריית וגט הברכה. ובמה שסוף
 המעשה במחשבה גחילה, נמצא כי ^{כל שלטון} ~~שש~~ אצילות הברואים, כלומר, כל
 שלטת ההשפעה עד בחינת סוף, ולא עד בכלל, נשתלטה דוקא לצורך
 הנבראים דעשיה.

אך, הכיסוף המושך הברוא למעלה מעלה עד מקום השוקק
 ממש, אף על פי שנודע להם כי באמת יש סכנה להיות בנה המקום
 ביטולם בימות לבמרי; הכיסוף הזה ^{המושך אמתנו להיש כיסופא דעל כיסופין} ~~יש בו גם כן~~ בחינת מניעת המציאות
 אף לנבראים, משום קפידת האהבה עד שתחפץ, כי אז עדה כמות אהבה וכו',
 ולא שייך לוטר למתה כזו יקר בעיני ה' כלל. ולכך הוצרכה החכמה העלמה
 לברוא סקודס חלל פעל, כי שהחלל הזה, ומיסטרד דילה, יוכל להמשיך
 הנבראים מנגד לתשוקתם ממש, כל אחד לפי דרגא דילה. דאם לא כן
 היו הנבראים נבלעים ממש בגו ההוא נהר, ולא היה להם אפשווג כלל
 לכבוד ולהזכות, ולעלות כל אחד אל סגור מדרגתו ברצונו ובקו אמתו.

..

ועל פי הדברים האלה יש לתקן הגירסא בריש רישא דספר

ק"ט

עץ חיים, אשר כל הספרים, חדשים גם ישנים פוגחים את זברי לבנינו
בכה אמר :

" כשעלה ברצונו יתברך שמו לברוא את העולם, כדי להיטיב לברואיו, ~~אמר~~
~~אמרו~~ זכירו גדולתו וכו. " צריך לאמר " כדי להיטיב לנבראים " .

-

ולאמר קבלו דעה לא נתכונתי ; אך להסתלק סכמה ספינות
תלויות בתה המאמר, אמרת ~~אמרי~~ אחכמה והיא, גם היא, אף כי רחוקה
במני

צורך הצמצום כביכול כבר ידוע, והוא מיעוט עצום באורות, והתגברות רב על העצם, גם לכלים גם לאור, כדי שהנבראים יוכלו להתקיים בקבלת הישוע המהווה אותם, ולא יהיו בטלים לגמרי מחמת יתרון אור האורות הזה; ובגלל הסכנה החמורה להצטטל כבלע, בשרנו שה"מ דאין יתרון לאדם בעודו תחת השמש, ואף בכל עמלו כי היתרון הזה אין בכח שום בריה לסבול, וכל שכן באדם, ~~ב~~ ^{אשר} ^{פרט} ^{מתגברת} ~~הוא~~ הושוקה בלא מזה. והדברים ברורים.

והצורך הזה עלה ברצון מלכתחילה אמש, כלומר, קודם עצם הברואה, ונשתלשלו הדברים בחינת מאמרות דחסידיים, לאט לאט ולא דונצא בדרך פתאום יחד, עד שרב שבת דיצרה כנודע, ובהנאי שהיו הששי יתקיים לדברות מפי הגבורה גם בעשיה, והצליח מעושה הנעשה ונשמע של ישראל.

למהבין
אך צריך ~~במחשבתו~~ ^{להבין} וכי מאיזה כח הנבראים יכולים להמצא ~~במציאות~~ במציאות כלל עד כי נאמר שצריך צמצום באורות כביכול כדי שיוכלו להתקיים במציאותם? וכן אנו אומרים "אלני נשמה שנתת בי", ב"י דונצא, ולא שנתת לי, והכונה כי המציאות עצמה צריכה נשמה בחינת מה, כמובן.

לפי כח
עד כח
ויו

יש להבין בזה, דאיכא גם כן צורך בדבר מצד ~~הנבראים~~ ^{אחר} ^{הוא}, דיש הבדל בין הנבראים ובין הברואים, כי אף על פי ששניהם נבראים בריות, לא הרי אלו כהרי אלו ונשתנו בהקיון ובתולדותיהם וכדאפרש בע"ה. ^{ואין טען צושיא כלל! פי הצמצום הלג הוא הוא ציוס.}
שהברואים מניה וביה כנודע ^{אין} ^{הנבראים}, מצד שנספד עליהם טל היקום, אולי יש להם גם ציוס באחריות מצד עצמם הם, כי בעבורם ממש נתקיימה גם הברית ^{נמצא כי שורש אצילות הברואים,} וגם הברכה, ~~הנבראים~~ ^{משה} ^{מחשבה} ^{תחילה} ^{היא} ^{הכיסוף} ^{המושך} ^{הוא} ^{מזוס} הברואים למעלה מעלה עד מקום תשוקתם, אף כי בגמ' הוא מזוס ביטולם בישוע לגמרי; ויש בו גם כן בחינת מניעת המציאות אף לנבראים, מעושה צפיצג האהבה עד שתחפץ, כי את ענה כמות וכו', דאין לומר לטיתה כחו יקר בעיני ה' כלל.

כלומר כל שנשאלת דהסיפיות עד סוף היצירה הוא ציוס הנבראים דעשיה ודאי.